

Redacția

și
AdministrațiaCluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMÂNESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Cuvânt către studenți

Ne despart încă abia câteva zile de ziua în care porțile înaltei instituții culturale care este Universitatea din orașul nostru, se vor închide pentru câteva luni de repaos. Studențimea se va răzleți pe la căminurile primitoare unde îi așteaptă dragostea părinților. Un an de muncă se încheie iar cei ce au lucrat se vor da cu conștiința liniștită odihnei recreatoare.

Așa este obiceiul, repetat până acum an de an.

Dar vremurile noastre sunt vremuri de grea încercare, când *munca* ar trebui intensificată cât se poate de mult, fiind singurul mijloc prin care vom putea îndrepta situația precară în care se găsește țara noastră și prin care vom putea asigura elementului românesc supremația în aceste ținuturi pe toate terenurile vieții de stat. *Chiar pentru aceasta credem că în lunile din vara aceasta tinerimea noastră „cărturară“ trebuie să desvolte o intensă activitate culturală.*

Satele zac în întunec. De binefacerile scrisului și cetitului nu se împărtășesc încă sute și sute de mii de harnici țărani români. Sute de copii nu cercetează școalele sătești, căci mulți părinți nu au ajuns să știe aprecia importanța școlii. Privind mai sus, vom vedea că între „intellectualii“ satelor noastre sunt foarte mulți cari se închid ermetic din fața oricărei încercări de a-i lega prin produsele tiparului de intelectualii orașelor. Revista și cartea românească nu se bucură de satisfăcătoare atenție din partea multora dintre cei cari ar trebui să le răsfoiască cu cea mai mare grijă.

Tinerimea, studenții, cari pleacă acum la sate trebuie să știe acest lucru și poate își dau seama că o datorie elementară de buni români le impune să lucreze pentru ca această situație să se schimbe.

În loc de odihnă, la muncă îi cheamă vremurile noastre. La muncă mare, constructivă. Ei trebuie să pornească în cele mai ascunse sate ale țării, ducând luminoase îndemnuri de cultură.

Dacă lupta națională de acum, ar fi trezit în fiecare student ori elev român dorul de a scoate din întunericul neștiinței poporul de la sate, dacă ar da atâta putere de muncă fiecăruia, ca la toamnă când se vor reîntoarce la „Alma mater“ să poată numi fiecare cel puțin câte un analfabet pe care l-a învățat să scrie și să citească, ce frumos ar fi primul bilanț al acestei lupte, și ce pline de asigurări visurile pentru o mai bună zi de mâine în țara românească!

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Opera Română se desființează

Nemulțumirile personalului Operei — Plecarea mai multor elemente de valoare — Descompletarea orchestrei. — Camarila. — Ce a lucrat Opera într'o stagiune. — Cum s'a preparat „Făt Frumos“.

Opera Română din Cluj, instituție care în primii ani ai stăpânirii românești prin nivelul ireproșabil ce l-au atins reprezentațiile ei, era un însemnat factor de românizare și un titlu de mândrie pentru românism, se desființează.

Se desființează nu prin ordine ministeriale, lege ori alte asemenea mijloace ci printr'un nefast sistem care domnește în sânul ei și care face ca cele mai bune elemente să se instrineze de interesele instituției ori chiar să plece în altă parte.

Cazul Grozăvescu.

Cazul Grozăvescu a constituit întâiul incident care a desvăluit opiniei publice că între culisele Operei se petrec lucruri nu tocmai obișnuite. Incidentele cu Dna Dicescu. (corul rusificat etc. incidentele cu orchestra au continuat seria actelor cari în mod fatal duc la știrbirea prestigiului operei.

Nemulțumirile personalului.

Sinuciderea artistei Belskaia, care precum se știe venise aici dela Chișinău părăsindu-și căminul ca să răspundă chemării tainice a artei și să satisfacă instinctul care o mâna neastâmpărat spre idealul vieții ei care a fost acela de a deveni o mare artistă, a făcut să se vorbească despre nevoile elementelor tinere ale operei. S'a trecut însă ușor la ordinea zilei asupra acestui lugubru eveniment, și chiar între artiști s'a mai vorbit de Belskaia numai când rolul ei din opera în pregătire Walkiria, s'a dat unei alte interprete (cui și dece sunt întrebări cari ni le punem și noi.)

Dar, nu numai între „elementele tinere“ sunt nemulțumiri.

Plecarea iminentă a trei artiste de frunte: Dnele Silnia Tiron și Mimi Nestorescu-Vancea cari s'au angajat la București și a Drei Ana Rozsa care ia dorul Americii, ne arată că soliștii au și ei nemulțumirile lor.

Descompletarea orchestrei.

Orchestra deasemenea se descompletează. Dirijorul Schuller pleacă, dl Bobescu ne spune că nu a refuzat în mod definitiv angajamentul ce i-s'a propus la Viena. Aceasta în ce privește dirijorii. Din orchestră chiar până acum au plecat foarte mulți. După închiderea stagiunii vor pleca aproape toți ceilalți orchestrați.

Să luăm la rând situația de acum a orchestrei, comparând-o cu orchestra de acum doi ani.

Orchestrații dela instrumentele de coardă au plecat aproape toți. La violină (prim) din 15 mai sunt 6, la secund din 12 mai sunt doi. (Dintre cei șase prim-violiniști jumătate au avansat dela secund). La violoncel din 6 mai sunt 4, la contrabas 1, din 4. Tromboniștii au plecat toți.

Cauzele.

Cauzele descompletării orchestrei și a operei sunt multiple, dar e fără îndoială că mai ales regimul arbitrar și retribuția insuficientă determină pe angajații operei să plece.

S'ar putea spune că singura soluție ar fi ridicarea budgetului operei, ceea ce ținând seama de finanțele țării se pare cu neputință.

Nu. Budgetul deși e mic, ar fi satisfăcător dacă salariile s'ar diviza după muncă. Dar, fiindcă este vorba de venituri, să nu se uite că venituri se pot face. Desigur, prin muncă, muncă mai intensivă decât cea din stagiunea aceasta, când au fost în total două premiere.

Am zis două premiere, căci a treia, Făt-Frumos s'a preparat mai mult acasă la autor, direcția punând opera în repetiție foarte târziu, când s'a simțit presată de cererile insistente ale presei. Contribuția operei la prepararea acestei opere se reduce la montarea Dnei Pavel realizată din decoruri vechi. Ca să dovedim, vom spune că baletul, care ar fi altă contribuție, a exasperat prin nedisciplină, iar prin neacomodarea la tactul muzicii, a adus de câte-va ori în confuzie pe dirijorul orchestrei. Vina pentru acest lucru nu este desigur a dlui Ligeti, măiestrul de balet, ci a celor cari nu i-au dat destul timp pentru preparări.

Concluzii.

E greșită credința că dacă loja direcției adăpostește quasi critici cu și fără cioc cari în antracte se distrează cu baletistele și persoane cari nu au ce căuta acolo, dar au trecut „la București“ — un fel de camarilla — se poate duce la faliment o instituție de care avem mai mare nevoie aici decât chiar în capitala țării.

Ne facem o datorie când semnalăm simptomele de descompunere, sperând că ministerul artelor va ști să vindece rănile.

Note.

— Cine învață pe gazetari să scrie? O revistă din capitală își bate sistematic joc de gazetari pe motivul că aceștia nu scriu așa cum o cer regulile gramaticii, ori că se pronunță despre chestiuni pe cari nu le înțeleg. Vom reproduce aci un mic pasaj din ultimul număr al acestei reviste, ca publicul să vadă felul de a scrie al celor ce scriu nu 3—4 articole la zi, ci poate unu la săptămână.

Cităm:

„Problema planurilor, studiată până acum într'o serie de pictori, mai ales francezi și mai ales contemporani, nu este în realitate o problemă a picturii franceze, deși poate acolo este mai lesne de surprins, fiind acolo, dela Poussin încoace, mai conștient însă de cât ori unde aiurea, și nu este nici pur modernă, ci în genere artistică, în genere plastică, de afat totdeauna, în toate epocile și în toate genurile, în ilustrație, nu mai puțin de cât în arhitectură și în sculptură.“

Post numai, ori și pocăință?

Un ziar maghiar ne-a adus vestea că la congresul rabinilor ortodoxi ținut zilele trecute la Oradea-Mare s'a luat hotărârea ca toți evreii din România să țină anumite zile de post pentru încetarea persecutării evreilor.

Noi nu avem decât să felicităm pe rabini congresiști pentru această hotărâre a lor, în cazul că postul și la ei înseamnă căință pentru păcatele făcute.

De ce sunt legi în România

Intrebarea de mai sus ne-o punem noi, și își vor pune-o și cititorii noștri când vor vedea despre ce este vorba.

Legea chiriilor, art. 45 pedepsește cu 10—50 mii lei amendă și readucerea la destinația anterioară pe proprietarul care schimbă destinația unei clădiri care servește de locuință, instalând întreprinderi de comerț ori industrie.

Cu toate acestea în casele din Calea Regele Ferdinand No. 57 și 65, în fața siguranței generale, camerele locuite mai înainte, au fost transformate în prăvălii, de către doi comercianți evrei.

Am vrea să ni se spună dacă legea se va aplica ori nu în aceste cazuri concrete, căci legile României desigur sunt făcute pentru a fi respectate iar nu călcate în picioare.

Permisele ziaristilor pe C. F. R.

Temerarul tiran al presei românești Dl A. Văitoianu, ministrul comunicațiilor a prelungit termenul de validitate a permiselor ziaristilor pe C. F. R. până la 31 Decembrie, întrucât noul regulament nu este încă întocmit.

Am arătat în coloanele acestui ziar în nenumărate rânduri nedreptatea ce s'a făcut ziaristilor și ziarelor românești din Ardeal cu ccazia acordării acestor permise. Nu revenim asupra acestei nedreptăți dar constatăm că dl Văitoianu s'a temut să aducă acum în momentele când opoziția se încheagă mai puternic, legea prin care abrogă un drept de mult câștigat al slugitorilor condeiului. Aceasta înseamnă că s'a gândit la posibilitatea plecării dsale din guvern pe chestiunea aceasta. Și, dece i-ai cere omului să plece din guvern mai curând ca ceilalți? Deci, a amânat și dsa chestiunea... pentru la toamnă cum s'ar zice...

Boicotarea firmelor române

In atenția dlui administrator financiar.

Sub acest titlu într'un număr trecut al ziarului nostru am arătat cum unele autorități înțeleg să sprijinească prin comenzi numai firmele streine, în vreme ce firmele românești sunt boicotate. Am arătat un caz concret, anume cum un funcționar al administrației financiare a dat ordin ca tipăriturile necesare acestui oficiu să se comande numai la firma Boros.

Am mai arătat în același articol anti-româneasca atitudine a funcționarului cu trecut dubios, *Fülöp Gábor*, dela Perceptoratul orașenesc.

Acum suntem informați că acest funcționar a devenit un agent-vanzător al firmei Boros. Anume dânsul în oficiu se ocupă cu vânzarea tipăriturilor necesare contribuabililor, bucurându-se, desigur, de anumite beneficii din partea firmei.

Intrebăm, cum se poate admite ca un funcționar al statului să devină vânzător în chiar localul oficiului, și încă vânzător care privilegiază anumite firme? Măsurile necesare așteptăm să fie luate!

A.

Traducerile din românește

După un apreciazabil și apreciat început făcut de diferiții scriitori unguri prin traduceri din diferiții noștri scriitori reprezentativi, am văzut în ultimul timp că prin teatrele maghiare își face drum literatura de diletanți a diferitelor personaje oficiale. Am văzut nu demult cum proza dramatică a dlui Valjean e transpusă în ungurește, ba chiar plasată în reviste din Budapesta, iar acum de curând ni-s'a dat ocazia să ne delectăm în fanteziile polițiste ale șefului siguranței din capitală, interpretate de actorii teatrului maghiar din localitate.

Nu discutăm aci valoarea pieselor de cari vorbim, dar ne întrebăm, cum imediat după Caragiale au ajuns să fie traduși acești începători în ale teatrului. Literatura dramatică românească nu are altceva nimic mai de valoare ar putea fi pus în judecata publicului strein?

Nu știm cine și cu ce scop a inițiat aceste traduceri. Dar, regretăm că am întâlnit sub ele numele unui scriitor ungur pe care ne-ar fi plăcut să-l cunoaștem ca traducător al „Scrisorii pierdute” și al „Mioriței”, numai.

Aplanarea conflictului dela Opera din București

În urma unor tratative cari au avut loc în ultimele zile la Opera Română din București, conflictul cu cei 11 cântăreți, cari părăsiseră această instituție a intrat în faza aplanării.

D-nele Feraru, Drăgulinescu Stinghe, Rodrigo, și d-nii Jean Atanasiu, Alexiu, Niculescu Basu, Costescu Duca, G. Folescu, Rabega, Teodorescu și Vrăbiescu vor reveni în ansamblul Operei Române din București.

Inregistrăm știrea cu cea mai mare satisfacție.

* Ornamente Bisericești la librăria Anca.

Praf și murdărie...

Clujul în vara anului 1924.

— In atențiunea autorităților orașenești și sanitare. —

Nu de mult se vorbea despre plecarea în străinătate a dlui primar și a unor consilieri comunali pentru a studia salubritatea orașelor mari. Am crezut atunci că sârmanul nostru oraș va fi supus într'o bună zi unui regim draconic de curățenie pentru a se pune stăvilă epidemiilor cari s'au ivit nu demult, amenințătoare.

Vedem însă că nimic nu s'a făcut. Străzile sunt murdare, mai ales cele laterale. Nimeni nu le curățește așa că cel mai mic vânt aruncă în fața trecătorilor nu numai praf, dar și diferite murdării.

Pe străzile cari se bucură de regimul special al măturatului, trecătorii au de suferit poate chiar mai mult, fiindcă această operație se săvârșește nu noaptea ca aiurea, ci în ceasurile de dimineață, chiar pe când lumea merge la birouri ori la diferite ocupații. În unele străzi se mătură chiar după masa.

Udatul străzilor.

Mai era obiceiul pe vremuri, ca străzile principale să fie udate în decursul după amiezii, ca lumea ce iese din casă să nu inhaleze praful, răscolit chiar și de cel mai delicat zefir de vară. Obiceiul acesta, nu știm de ce, nu mai este în uz. Foarte rar apar carele primăriei pe câte o stradă răzleață în decursul zilei.

În decursul nopții nu am controlat dacă se îndeplinește ori nu această operație, cu toate că ne-am fi putut aștepta ca aici, unde măturatul străzilor se face ziua, udatul lor să se facă noaptea.

Murdărie pretutindeni.

Murdăria nu înflorește numai pe străzi. Diferitele sale de așteptare ale oficiilor publice unde întotdeauna este o mare aglomerație de lume, sunt într'un hal jalnic. Astfel, ca să amintim numai două locuri, salele de așteptare și coridoarele poștei sunt focare permanente pentru diferite boli ale căror baccili trăiesc minunat în această exemplară necurătenie. La Administrația financiară, perceptorat etc. situația este la fel. Ghișeele cassei sunt într'o sală murdară, nederisită și fără o singură scuipitoare. Lumea nevoiașă care trebuie să aștepte aici ceasuri întregi iese cu dureri de cap din această sală unde a venit să-și satisfacă îndatoririle către stat.

Măsuri de îndreptare.

Nu ne îndoim că autoritățile se vor sesiza de alarma ce o dăm, și vor lua măsuri ca această stare de lucruri să se schimbe, cât de curând, dăinuirea ei periclitând grav sănătatea publică.

Procesul ziarului „Clujul” la Consiliul de Războiu

In jurul cazului maiorului Băgulescu. — Atitudinea și achitarea publicistului V. I. Moldovan. — Obiecțiunile dlui Em. B. Vasiliu.

În legătură cu procesul intentat fostului nostru primredactor, publicăm următorul reportaj despre felul cum a decurs acest proces:

Publicistul V. I. Moldovan a fost tradus în fața Consiliului de Războiu al Corpului VI Armată fiind acuzat de ultraj contra autorităților, comis prin faptul, că suprimându-se gazeta „Clujul” al cărei primredactor era, a mai redactat și lăsat să apară un număr din acea gazetă; pentru că în legătură cu arestarea maiorului Băgulescu a făcut câteva afirmații jignitoare pentru guvern și pentru că în acel articol a mai scris că „în rândurile ofițerilor arestarea maiorului Băgulescu a provocat mari nemulțumiri, iar între cavalerii ordinului „Mihai Viteazul” s'au ridicat glasuri pentru a porni acțiune pentru victima dușmanilor neamului”.

Di V. I. Moldovan cu ocazia dezbaterii procesului care a avut loc Luni, la 23 Iunie, apărându-se, a arătat: că din ziarul „Clujul” suprimat a mai lăsat să apară un singur număr, care era încheiat înainte de suprimare, apariția fiindu-i aprobată după cum se poate constata dintr'un exemplar, care este la dl Al. Anca directorul ziarului. Referitor la al doilea punct din acuză a spus că fraza incriminată nu se referă la guvern, ale cărui acte de altfel are drept să le critice, ci la clica neromânilor, care cu ajutorul banului stăpânește România.

La a treia acuză dl Moldovan a spus că D-sa s'a mărginit la înregistrarea impresiei survenite în urma arestării maiorului Băgulescu.

Di Em. B. Vasiliu, publicist luând apărarea dlui V. I. Moldovan, a arătat, că ar trebui să fie traduși în fața

Consiliului de Războiu toți aceia, cari scriu neadevăruri și în special redactorii dela „anumita presă” și cei cari prin ziarele streine, lansează știri ponegriitoare despre țara noastră.

„Di Moldovan — a spus D-sa — nu a scris, decât adevărul dureros — pe care-l știm și susținem cu toții”.

„Despre acțiunea pornită de către cavalerii ordinului „Mihai Viteazul” pentru maiorul Băgulescu, de asemenea s'a scris numai adevărul, — spune dl Vasiliu — pentru că chiar și eu, care am fost unul dintre apărătorii D-sale am insistat să nu se pornească această acțiune, întrucât reabilitarea d-sale nu poate să întârzie”.

Di E. B. Vasiliu încheie arătând că în vreme ce ziaristii cari apără interesele neamului stau pe banca acuzării, cei ce ponegresc țara se plimbă liberi pe străzile Capitalei.

Consiliul constituit din d-nii colonel Starișiu, maior Micică, maior Pop Marțian, căpitan Moraru și căpitan Crihan a achitat pe dl V. I. Moldovan, acuzele dovedindu-se a fi neintemeiate.

Sărbătorirea dlui K. Klee

Joi seara în grădina cu frumos aspect câmpenesc, Barabas, a fost sărbătorit Di H. Klee autorul operei „Făt-Frumos” de către întreg personalul artistic, tehnic și administrativ al operei. S'a petrecut până târziu într'o atmosferă de caldă colegialitate și de expansivă veselie. S'au ținut și discursuri, dintre cari remarcăm unul, prin care oratorul a spus că „dl Klee prin opera „Făt-Frumos” s'a cleit definitiv către poporul românesc”.

Di Klee a rămas adânc impresionat de caldă manifestație ce i-s'a făcut.

Românii în streinătate

Succesul dlui Bobescu la Viena

În ultimul timp românii obțin în streinătate îmbucurătoare succese pe terenul artistic. Enescu, Grozăvescu, Mărioara Ventura etc. au făcut deliciul publicului strein. Dar iată că și artiștii cari s'au resemnat a rămânea între noi, în mediul nostru neprielnic unui temperament chemat a produce ceva mare, de câte ori evadează pe cât de scurt timp dintre noi, obțin succese de rară stăluire.

Astfel, măiestrul eminent al orchestrei operei noastre, dl Jean Bobescu cu ocazia unei călătorii la Viena, a dirijat la Volksoper, un spectacol cu Pagliacci și Cavaleria Rusticană. Felul cum D-sa imprimă orchestrei variile aspecte ale sufletului său de mare artist, scoțând din armonia sunetelor tot ce a fost în închipuirea și intențiile autorului, a frapat întâiu, iar pe urmă a entusiasm publicul vienez, cu exagerate pretenții în domeniul muzicii. Di Bobescu a fost sărbătorit nespun de viu și chemat de nenumărate ori la rampă.

Ziarele vieneze cari ne duc această veste îmbucurătoare, ne mai vorbesc și de succesul din aceeași seară a altor artiști români: Viorica Ursuleac, Traian Grozăvescu și Jean Atanasiu, cari au interpretat principalele roluri. Vienezii au asistat la un spectacol românesc, care din act în act s'a transformat într'un strălucit succes al geniului artistic românesc, cu care ne putem mândri.

Succesele tenorului Grozăvescu la Brünn

Publicăm în cele ce urmează o dare de seamă apărută în ziarul „Tagessbote” din Brünn cu ocazia interpretării de către dl Grozăvescu a rolului Rodolfo din „Boema” lui Puccini, la opera din acest oraș:

„Deosebitele sale calități de cântăreț de bel-canto, pe cari ne-a făcut să le întrevădem cu ocazia interpretării rolului Ducelei din „Rigoletto”, au fost complectate în „Bohema”, cu care ocazie ne-am putut face o idee de săvârșită asupra marilor calități ale acestui cântăreț.

„Vocea sa splendidă de tenor atât în ce privește înălțimea cât și volumul, a culminat fără nici o efortare în regiunea lui do, Grozăvescu știind s'o conducă în același timp cu o deosebită căldură.

„Cântărețul acesta ne-a dovedit măiestria sa de a cânta și cultura vocii sale prin stilul și linia pe cari știe să le redea cu o pricepere neasemuită.

„Rodolfo al său este o figură ideală. Cu prima desvăluire sufletească, cu acel dulce și înduioșător: „Ce recei mânușița”, acest Rodolfo a încălzit până la incandescență toate mânușițele din sală, înregistrând astfel un triumf spontan. Această căldură s'a menținut, a evoluat chiar, iar aplauzele și rechemările după finele fiecărui act au dovedit sub toate formele că în inima publicului nostru amator de Operă s'a încrustat un nou tenor favorit”.

Un nou cântăreț român.

Un nou artist român a repurtat de curând un frumos succes la Paris. Cel puțin așa ne lămurește criticul muzical L. de Cremona în ziarul „Figaro”.

„Suntem fericiți de a constata triumful repurtat de către tânărul artist Ștefănescu Goangă, în primul său concert, pe care l'a dat la hotelul Majestic. Acest artist — care n'are mai mult de 20 ani, — posedă o voce superbă și o uimitoare stăpânire de sine. Se poate de pe acum vedea în el un strălucit continuator al lui Titta Ruffo și Battistini”.

Chibericon la Consiliul de Războiu

Viața de toate zilele are unele întâmplări cari ies din comun. Astfel uniformitatea plictisitoare — pentru marele public — a dezbaterilor Consiliului de Războiu într-o după amiază a săptămânii curente a fost întreruptă de o dezbateră extrem de amuzantă. În ședința Consiliului a stat ca acuzat... Chibericon, eminentul comic al Teatrului Național și în subsidiar sublocotenent în rezervă, învinuit că a jignit prestigiul armatei pentru că a jignit prestigiul armatei pentru că a jignit prestigiul armatei pentru că a jignit prestigiul armatei...

Dar, și-au găsit-o. Sala consiliului cu ocazia dezbaterii propunerii a fost mai plină de public decât multe ori sala Teatrului Național, așa că acuzatul în vreme ce se apăra a făcut ușor confuzie între cușca acuzaților și scena teatrului. Efectul acestei confuzii a fost „ilaritatea generală” cum spune un stenograf al camerei, și sentința de achitare.

Publicul a luat cu satisfacție cunoștință despre achitarea comicului favorit, care ieșind după dezbateră dela Consiliul de Războiu se zice că a spus:

„Au public mai numeros ca laica Zaharia, dar totuși n'asii un contract cu ei, nici pentru o săptămână stagiune.”

Plecarea Dnei Silvia Tiron

Apreciata cântăreață a Operei noastre, Dna Silvia Tiron pleacă din orașul nostru, fiind angajată la Opera din București.

Venită abia de un an la noi, Dsa a început cariera printr'un debut foarte strălucit în Tosca. Seară de seară însă vocea i-s'a acomodat tot mai mult orchestrei și scenei, jocul de scenă i-s'a cizelat, așa că în scurtă vreme a devenit favorita publicului. În opera „Făt-Frumos” Dsa a obținut cel mai strălucitor succes. A cântat de mare envergură al Ilenei Cozmeze, fiind sârbătorită cu toată căldura. La a treia reprezentație a acestei opere i-s'au oferit din partea publicului numeroase daruri.

Plecarea Dsale din sânul operei, cum când a devenit protagonistă, este sincer regretată de întreg publicul clujean.

Dela cercul de recrutare

În conformitate cu legea publicată în Monitorul oficial No. 41/924 art. 56 alineatul 6 și regulamentul acestei legi publicat în Monitorul oficial No. 41/924 art. 58, lege privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se pune în vederea celor interesați în alte comune decât cele de pe teritoriul țării, a căror părinți la 18 nu au domiciliat în țară și care nu sunt înscrși în controalele Armatei Române conform D. M. No. 421/920, prezente cercului de recrutare Cluj până la 15 August 1924, certificatele necesare prevăzute de art. 58 publicat în Monitorul oficial No. 85/924, prin care să se dovedească că sunt cetățeni Români.

D-na Dicescu angajată la Opera Română din Cluj?

— În așteptarea lămuririlor —

Publicul cunoaște peripețiile cazului Dicescu — Opera Română, și poate cunoaște chiar amănunte cari dacă nu au rămas în intimitatea celor interesați, nu înseamnă că trebuie să le divulgăm prin litera tipărită. Chiar pentru aceasta ne va ierta de introducerea retrospectivă ce se cere fiecărui reportaj, care tratează o chestiune care a mai fost dezbătută în presă.

Trecem la miezul chestiunii:

Am dori să obținem dela direcțiunea Operei locale o precizare care ne este absolut necesară pentru a putea informa publicul în mod cinstit. *Anume, în diferite cercuri clujene se vorbește că dna Dicescu, care a fost silită să plece din sânul Operei clujene, prin atitudinea energică luată de public anul trecut în vremea unui spectacol, ar mai fi angajată Operei clujene, și că D-sa și acum ar ridica cu regularitate salariul pentru care demult nu mai lucrează nimic.*

Cum noi știm că peste câteva zile după ce s'a produs, acest incident atât de penibil pentru d-na Dicescu și O-

peră, d-na Dicescu a plecat la București, unde se spunea că a contractat un angajament, am dori să se lămurească aceasta chestiune pentru a putea da desmințire francă zvonurilor cari știrbesc prestigiul instituției.

Dar deodată cu aceste lămuriri, am dori să ni-se comunice și data contractului în sensul căruia d-na Dicescu ridică leafa. Aceasta pentru a putea controla un alt zvon: acela că încheierea contractului s'ar fi produs numai după incidentul cunoscut ori cu câteva zile înainte, când se știa ce se va întâmpla la reprezentația „Boemei”, în care cânta d-na Dicescu.

Nu avem motiv să ne îndoim că exactitatea datelor ce ni-se vor comunica nu va putea fi trasă la îndoială de nimenea și că ori când această exactitate vom putea-o controla.

Odată, trebuie să se lămurească o situație care dăinuind ar putea grav prejudicia felul cum se administrează la Opera noastră. Ori, aceasta nu o dorește, credem, nici direcția.

Imp. E. Rial.

INFORMAȚIUNI

— **DI M. Dragomirescu la Cluj.** Zilele trecute dl M. Dragomirescu eruditul profesor al Universității din București a fost pe la Cluj, pentru a asista la un examen de docență. Dsa a luat contact cu mai mulți scriitori, discutând problemele literare dela ordinea zilei.

— **Universitare.** Dra Alma Paul, sora confratelui nostru Ștefan Paul a trecut cu mare succes examenul de licență la facultatea de litere și filozofie a universității locale. Felicitări.

— **Dra Voileanu s'a însănătoșat.** Apreciata pianistă și profesoară a conservatorului de muzică din localitate, Dra A. Voileanu a părăsit clinica chirurgicală unde a fost operată de apendicită. Dsa este complet sănătoasă, și în scurt timp își va relua ocupațiile artistice.

— **DI Bobescu nu pleacă dela Operă.** După strălucitul succes obținut la Viena de distinsul nostru dirijor J. Bobescu, i-s'a oferit imediat un angajament între condiții extrem de favorabile. După cât suntem informați dl Bobescu a refuzat propunerea ce i-s'a făcut, fiind hotărât să rămână la Cluj, unde prezența dsale este reclamată de interesele Operei noastre românești.

— **Inchiderea stagiunii Operei.** Opera română din localitate își închide stagiunea Duminecă seara, când se va cânta pentru a cincea oară opera feerică a Dlui H. Klee, „Făt-Frumos”.

— **Plecarea dlui C. de Angelis?** Eminentul violoncelist și profesor al conservatorului din localitate, dl C. de Angelis, după cât se vorbește în unele cercuri clujene este pe cale de a ne părăsi. Dsa intenționează să răspundă invitației ce i-s'a făcut din partea conservatorului din Pisa (Italia) să ocupe o catedră devenită vacantă. Dacă dsa ar pleca din mijlocul nostru Clujul ar pierde un muzicant de talent iar conservatorul pe unul dintre cei mai buni profesori.

— **Producția liceului.** Elevii liceului G. Barițiu din localitate au dat la Teatrul Național o reușită serbare. S'a jucat „Dezertorul” de M. Sorbul. Dintre interpreți s'au remarcat elevii Radu Paul și M. Boncescu.

— **Logodnă.** Dl Dr. Mihail Albu medic, binecunoscut în societatea clujeană și-a serbat logodna cu dra Elena Pop fiica protopopului din Domănești, j. Sătmar. Felicitările noastre.

— **„Carmen”, cu un nou dirijor.** Miercuri seara s'a cântat la Opera Română „Carmen” în distribuția obișnuită. Orchestra a fost dirijată de dl Kellermañ, într'un mod, dacă nu ireproșabil dar satisfăcător.

— **Revistă literară românească în America.** În curând va apare în America o mare revistă literară la care vor colabora toți scriitorii din România. Noua revistă va avea titlul „Progresul român”.

Actualități. Zilele trecute — scriu ziarele — a fost confiscat ziarul „Libertatea” dela Orăștie.

Această confiscare nu e o ironie ci un simbol.

Libertatea... presei e din ce în ce mai demn respectată în țara românească. Flor.

— **Un scriitor a fost asasinat.** George Cair, un scriitor de talent și un binecunoscut membru al societății înalte din București a fost asasinat.

— **Specula cu hârtia.** Specula cu hârtia de tipar a ajuns să exaspereze până și pe societatea Scriitorilor Români, care în adunarea sa generală dela 15 Iunie a votat o moțiune de protestare în termeni energici.

Sportive. Echipa „Universitatea” jucând Marți un match de șampionat cu echipa ungurească K. A. C. a reușit o frumoasă învingere prin golurile marcate de Hațeganu și Bonciuc. Rezultatul 2 : 0.

— **Agresiunile dela Năsăud.** În trenul Rodna-veche—Cluj au călătorit zilele trecute elevii excursioniști ai unui liceu. În spre Năsăud, poate plictisindu-se, au început să molesteze pe călătorii evrei. Dacă nu putem aproba astfel de acte de terorism exercitat de copii de școală, acte cari în streinătate ne fac mult rău, nu putem să nu condamnăm atitudinea unor ziare cari exagerează faptele întâmplare, după calapodul întrebunțat cu ocazia incidentelor din trenul dela Blaj, când scriau de nu mai știu câți morți pe când în realitate nu era nimic grav.

— **Producția elevilor dlui Stolița.** Elevii dlui Stolița cu ocazia producției de sfârșit de an date în sala Prefecturii, ni s'au relevat ca elemente de mare viitor. În deosebi s'au distins: Dna Avram, prin o voce clară și în cele mai dificile țesături, dna Solovieva, și dnul Căldăraru. Măiestrul Stolița poate să fie însă mulțumit și de ceilalți elevi ai săi.

— **Bibliografie.** „Clipa,” revistă teatrală, plastică, muzicală, literară și sportivă în Nr. 54 ce se sosește la redacție aduce interesante articole.

— **Expoziție.** Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu Regionala IX-a Cluj cu începerea de 25 Iunie își deschide o expoziție în localul Orfelinului Principesa Elena Calea Dorobanților No. 42. cu diferite produse a orfelinelor din Cluj.

De vânzare 13 bucăți acțiuni dela banca „Coroana” din Cluj à 500 lei. Doritorii se vor adresa dlui Gavril Pop Bistrița Str. Cetății No. 21.

Pățania subinspectorului de siguranță

Acum o lună, d. Ovidiu Gritta, prefectul poliției, a eliberat un pașaport unui solicitator după ce cercetându-i actele, le-a găsit în regulă.

La câteva zile, d. prefect a primit din partea d-lui subinspector Rău un plic cu o sumă de bani care — spunea d-sa — este partea ce i se cuvenea din „recompensa” dată de solicitator. D. prefect a încheiat imediat un proces verbal pe care l-a înaintat ministerului. Venind în anchetă d. inspector general Olărașu și d. Ilie Rău fiind chemat în fața comisiei de disciplină, aceasta a hotărât suspendarea din serviciu a d-lui Rău pe timp de 15 zile.

u-l.

Curiosități

Influența felului de hrană asupra caracterului și sentimentului.

Un medic englez a făcut descoperirea, că felul de hrană și poziția sufletească a omului, sunt în strânsă legătură.

Diferitele lui experiențe l-au condus la rezultatele interesante rezumate mai jos.

Orice fel de hrană influențează într'un chip oare care, și fiecare în alt chip. Astfel un bărbat, oricât de molar, care mai mult timp nu s'ar hrăni decât cu carne de vită, ar deveni nespăș de energic, îndrăzneț, ba chiar temerar. Continuând acest regim, în cele din urmă devine iritabil, arțăgos, nesuferit tuturor celor din jurul său; ba în cele din urmă poate să cadă în adevărată furie de nebunie. Cel care s'ar hrăni numai cu carne de porc, peste câteva săptămâni ar cădea într'un fel de toropeală, împreună cu un simț de desgust de toate. Aceasta stare poate să se agraveze până la melancolie adâncă și să ducă chiar la sinucidere.

Mâncând cineva exclusiv carne de miel mai mult timp, se prosteste, pe când mâncând numai carne de vițel, se moleștește dobândește un temperament blând și e mereu bine dispus.

O fată tânără, care s'ar hrăni numai cu carne fragedă de vițel, ar dobândi o peliță albă, catifelată frumoasă. Laptele în deosebi, când e bun, sănătos, nefalsificat, are în tot-

deuna o influență bună, nu numai asupra corpului, ci și asupra sufletului omului. Laptele gras de oaie dă o dispoziție sufletească veselă; hrana cu unt din belșug, liniștește, dar dacă se prelungește prea mult sau se exagerează, pricinuește o simțire de oboseală, de istovire.

Despre brânzeturile nu prea grase, învățatul pretinde că atâta activitatea cerebrală, dar consumate în prea mare cantitate, duc la același rezultat ca și carnea de porc.

Ouăle întăresc musculatura și dau vioiciune cugetării.

Muștarul consumat zilnic în cantitate mai mare întărește și păstrează memoria până la adânci bătrânețe.

Dacă omul nu ar mânca altceva decât pește ar deveni cu timpul leneș și nepăsător de orice, ba chiar abrutizat. Exemple avem: triburile din nordul Siberiei, cari se nutresc numai cu pește.

Hrana exclusivă numai cu cartofi duce la oboseală, mintală și corporală și la plictiseală.

Învățul englez nu laudă nici efectul unei hrani cu vegetale. Diferitele legume au un efect sănătos în adevăr, însă numai în combinație cu celelalte articole de hrană.

Un individ care se hrănește numai cu vegetale, este după medicul englez, un om palid, cu o ținută molatică; cu corp ce face impresia de lipsit de vigoare, ochii fără strălucire, părul aspru, uscat. În ce privește caracterul, e blând, așezat. Vegetarianul exclusivist, nu e capabil de o prea mare productivitate spirituală.

Fructele e bine să facă parte ori cât de des din hrana zilnică. Dacă sunt sănătoase ele au totdeauna o bună influență asupra calităților spirituale ale omului.

Fructele — încheie savantul englez — au un efect analog cu al beuturilor conținând alcool fără însă să aibă reacțiunea și urmările alcoolului.

Paul Roman
farmacist, Bistrița.

Abonați-vă la
„CLUJUL ROMÂNESC“

!!! Cel mai bine scris
Cel mai bine informat
Cel mai răspândit
— ZIAR DIN ȚARĂ —

Bronz și Aramă roșie
rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Piătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

ANUNCIURI
comerciale, bilanțuri, prospecte, convocări și publicațiuni de ori-ce fel pentru ziarul

„CLUJUL ROMÂNESC“
se primesc cu prețuri originale numai la

Librăria Alexandru Anca Cluj, Piața Unirii 32.

Alexandru Anca Cluj
Preț curent

pentru Ornamente bisericesti: Odăjdii (Vesminte preoțești) constătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănețuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare. Berete, Brâuri, Plastroane.

Potcap de mătasă	120—
Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klot negru	250—
Beretă de cașmir negru gr. cat.	250—
Colar de pânză „Leo“	50—
Colar de cauciuc	45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase	1500—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase	1500—
Brâu (cingulum) negru de lână	450—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klot neted	150—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klot neted	120—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Recvizite bisericesti:

1 Cădelniță de bronz argintată	1750—
Una țiitoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat	550—
1 Candelă din bronz argintată	900—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri	3800—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm.	1200—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit	1000—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email	1000—
Cruci de lemn cu Hristos în relief	120—200—
3 Cutii de aluminiu pentru oștie	150—
1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat	1200—
1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat)	850—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat)	1200—
2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie)	380—
1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted	2800—
Disc și șteluță (bronz aurit)	1000—
1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O.	1800—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminăcătura la bolnavi	1500—
Ciborium (bronz aurit)	3800—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath.	5500—
Clopoțele pentru altar	100—200—
Copci (cărlige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea)	100—
Sfeșnic pt. perete (cu un braț)	50—
„ ” (cu două brațe)	100—
Icoane sfinte	45—200—

Banii se trimit înainte, comanda se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

Mașini de tipografie de vânzare americana cu ramă de 33x23 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambeie 50.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj și se află de vânzare următoarele Piese teatrale și Poezii cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

Teatre:

* „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu	20—
* „Doamna mea“ (poporală 1 act) de Nic. Țințariu	15—
* „Gura Lumii“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu	20—
* „Dușmanii“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu	15—
* „Pentru patrie“ (poporală 4 acte) de Nic. Țințariu	15—
* „Pettitorii“ comedie într'un act de Nic. Țințariu	15—
* „Putu Codrului“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu	20—
* „Nevasta mea fie înger ca ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu	15—
* „Infumuratele“ comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavaronă	20—
* „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău	20—
* „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky	15—
* „Doine și Chiuituri“ adunate din gura poporului de „Siminic“	15—

Diferite:

„Inima mea“ (cântece populare)	15—
„Imnuri Românești“ (cântece naționale)	10—
„Ecouri“ de Traian Dumbrava	5—
„Umoristic“ (Glume) de Costi	15—
„Versuri din Răsboi“ (poezii populare)	10—
* „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce	15—
* „Imnul Studențesc Creștin“ pentru Pian și voce	15—
„Căldare“ cărți cu țargurile	10—40—
„Dicționar“ român-maghiar	5—
„Carte de visuri“	15—
Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea	5—
* Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea	20—
* „La isvoarele vieții“ de M. Velea	10—
* „Pentru Macedonia“ imperativul nostru național de M. Dragnea	10—
Scrisori de iubire de după mai mulți autori	10—
* „Aventurile fantastice“ ale lui Williams Gotthard roman	10—
* „Nenorocii“ (roman) de A. Șerbănescu-Buzău	5—
„Trepnicul“ (expl. semnelor)	—
Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj	—

Cărți școlare:

* A. B. C-dar fononimic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéterin	20—
* Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure	30—
* Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéterin	15—
* Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéterin	15—
* „Julius Caesar de bello Gallico“ manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu	30—
* „Lecții de limba română“ de prof. Murășan	20—

Cărți preoțești:

Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț	20—
Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux	100—
* „Predici la Morți“ de prot. I. Marga	30—
* „Predici pentru postul mare“ (ciclu dublu) de protopop I. Marga	20—
* „Păstorul sufletesc“ (I—VI. vol.)	120—

Juridice:

* „Crima valutară și asanarea ei“ de Dr. M. Șerban	—
* „Legea de execuție“ trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu	—
* „Vademecum“ rom.-mag. de Dr. Köves	—
* „Jurnal de term. adv.“ (cu pereți tari, folosibil pe orice an)	—

Medicale:

* „Cartea Moașelor“ de Dr. Grigoriu pentru toate femeile	—
--	---

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înainte plus porto.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

Comandați !!
Clopotete și Ornamente bisericesti la
Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.
Cereți lista de cărți școlare, Prețuri Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericesti.

Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești

ALEXANDRU ANCA CLUJ

Piața Unirii Nr. 32.
Fabrica C. Victoriei 36.

ALEXANDRU ANCA
Institut de arte grafice, librărie, mare depozit de hârtie, papetărie, recvizite de scris și articlii de lux. Piața Unirii 32. CLUJ Telefon 124.

Tipografia este provăzută cu cele mai frumoase și mai moderne caractere de litere. Aranjat cu putere electrică execută prompt și repede tot felul de lucrări precum: lucrări pentru bănci, Libele de depunere, Bilanțe, Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Firme, Diplome, Bilete de vizită, Invitații, la prețuri, Anunțuri de logodnă și cununie, Tipărituri advocaționale precum Foi periodice, Opuri, Broșuri, Placate și Necroloage.

Doritorii de-a tipări ceva din cele arătate mai sus, sunt rugați, în interesul propriu, a cere întâi preliminar de plată.

Librăria are un bogat asortiment în recvizite de birou, cărți școlare, hârtie, registre. Mare depozit de recvizite și Ornate bisericesti precum și icoane sfinte în diferite mărimi.

In atenția femeilor!
A APĂRUT
în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu **„Cartea Moașelor“** Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.
Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

Preoțime! Nou Apărut!
Predici la morți
de I. Marga, protopop
1 expl. 35 lei. plus porto. Se află la Librăria Anca Cluj.